

Helyzetkép

2017. április – május

Gazdasági növekedés

A globális gazdaság ez évi növekedési kilátásait az előző évekenél kedvezőbbnek írták le az elemzők. Az első negyedévről rendelkezésre álló előzetes adatok alátámasztják a mérsékelt optimizmust. Az OECD országok egyesített bruttó hazai terméke – szezonálisan és naptárhatással kiigazított adatok alapján – 0,4%-kal nőtt az előző negyedévhez, és 2,1%-kal a múlt év azonos időszakához képest. A tavalyi első negyedévben ez utóbbi relációban 1,7%-kal emelkedett a szervezethez tartozó országok egyesített bruttó hazai terméke. Az Amerikai Egyesült Államokban az első negyedévben – az egy évvel korábbi 1,6%-kal szemben – 2%-kal bővült a gazdaság éves összehasonlításban. A gyorsuló növekedés különösen Japánban érzékletes, ahol évtizedes távlatban küzdenek a stagnáló gazdasággal. Az egy évvel korábbi 0,5%-ot követően az idei első negyedévben 1,3%-kal emelkedett a bruttó hazai termék a múlt év azonos időszakához viszonyítva. A kanadai GDP 2,3%-kal haladta meg az egy évvel azelőttit. A Koreai Köztársaság bruttó hazai terméke az első negyedévben 3%-kal emelkedett, Izraelé 3,9%-kal, azaz mindkét országban fennmaradt a dinamikus növekedés. Nincs érdemi lassulás a kínai gazdaságban: az első negyedévben 6,9%-kal nőtt a bruttó hazai termék a múlt év azonos időszakához képest. India bruttó hazai terméke a tavalyinál valamivel szerényebb, de így is kiemelkedő dinamikával, 6,2%-kal haladta meg az egy évvel korábit.

Az Európai Unió egyesített bruttó hazai terméke az első negyedévben 0,6%-kal nőtt az előző negyedévhez, és – a várakozásokat némileg meghaladóan – 2,1%-kal a múlt év azonos időszakához képest. Az eurózónában szintén 0,6%-kal emelkedett a GDP az előző negyedévhez, és 1,9%-kal az egy évvel korábbihoz viszonyítva. A német gazdaság az első negyedévben az eurózónáéval azonos dinamikával, 0,6%-kal bővült az előző negyedévhez, és 1,7%-kal az egy évvel korábbihoz viszonyítva. Az euróövezet másik két nagy gazdasága szerényebb ütemben fejlődött: a francia és az olasz GDP egyaránt 0,4%-kal haladta meg az előző negyedévit, és 1%-kal, illetve 1,2%-kal az egy évvel korábit. A brit gazdaságra egyelőre

csak kevésbé hatott a Brexit; igaz, míg az előző két évben az uniós átlag feletti, ezúttal azt el nem érő dinamikával, az első negyedévben a bruttó hazai termék 0,2%-kal emelkedett az előző negyedévhez, és 2%-kal nőtt a múlt év azonos időszakához képest.

A **nyugat-európai országok** gazdasági növekedése az utóbbi két évben határozottan stabilizálódott. Írország gazdasága – a korábbi válságot követően – harmadik éve dinamikusan bővül. Az utolsó ismert adat szerint az ír GDP a múlt évben 5,2%-kal emelkedett az egy évvel korábbihoz képest. Az átlagot meghaladó ütemben fejlődik a luxemburgi gazdaság is: a bruttó hazai termék 0,1%-kal nőtt az előző negyedévhez, és 3,3%-kal az egy évvel korábbihoz viszonyítva. A stabil államháztartási mutatókkal rendelkező holland gazdaságban az első negyedévben a bruttó hazai termék 0,4%-kal nőtt az előző negyedévhez, és 2,8%-kal, az egy évvel korábbihoz képest. A térség többi gazdasága az eurózóna átlagához közeleső mértékkel bővült. Az osztrák gazdaságban valamelyest gyorsult a dinamika és éppen elérte az eurózóna átlagát: 0,6%-kal, illetve 1,9%-kal nőtt a bruttó hazai termék a két relációban. Belgiumban a GDP 0,6%-kal emelkedett az előző negyedévhez, és 1,6%-kal az egy évvel korábbihoz viszonyítva. Az Európai Unió kívüli Svájc gazdasága az Unió átlagától valamelyest elmaradó ütemben bővült: a GDP 0,3%-kal, illetve 0,9%-kal emelkedett az első negyedévben.

Az **észak-európai országok** viszonylag kiegyensúlyozottan fejlődtek. Dinamikusan bővült a svéd gazdaság: a bruttó hazai termék az elő negyedévben 0,4%-kal bővült az előző negyedévhez, és 2,2%-kal a múlt év azonos időszakához képest. Jelentősen gyorsult a finn gazdaság fejlődése: a GDP 1,2%-kal nőtt az előző negyedévhez, és 2,6%-kal az egy évvel korábbihoz viszonyítva. Hasonló ütemben bővült a dán gazdaság: a bruttó hazai termék 0,6%-kal emelkedett az előző negyedévhez, és 2,2%-kal a múlt év azonos időszakához képest. Az Európai Unió kívüli Norvégia korábban markáns fejlődése megtorpant: a GDP 0,2%-kal nőtt az előző negyedévhez, és 0,9%-kal az egy évvel korábbihoz képest. Az izlandi gazdaság kilábalta a korábbi recesszióból: a bruttó hazai termék az első negyedévben 5%-kal emelkedett a múlt év azonos időszakához viszonyítva.

A **dél-európai országok** gazdasága továbbra is vegyes képet mutat. A spanyol gazdaság növekvő dinamikával bővült: a GDP az első negyedévben 0,8%-kal emelkedett az előző negyedévhez, és 3%-kal a múlt év azonos időszakához viszonyítva. Máltán gyors ütemben fejlődik a gazdaság: a bruttó hazai termék az első negyedévben 0,2%-kal nőtt 2016. negyedik negyedévéhez, és 4,2%-kal az egy évvel korábbihoz képest. Ciprus gazdasága kilábalta a recesszióból: a bruttó hazai termék 0,6%-kal nőtt az előző negyedévhez, és 3,3%-kal az egy évvel korábbihoz képest. A portugál gazdaság növekedési üteme is gyorsult: a bruttó hazai termék 1%-kal emelkedett a tavalyi utolsó negyedévhez, és 2,8%-kal a múlt évi azonos időszakához viszonyítva. A görög gazdaság még mindig nem talált magára: a GDP 0,4%-kal haladta meg az előző negyedévit és az egy évvel korábbit egyaránt.

A **visegrádi országok látványosan fejlődnek**. Kiemelkedő dinamikával bővül a lengyel gazdaság: a bruttó hazai termék az első negyedévben 1,1%-kal nőtt az előző negyedévhez, és 4,2%-kal az egy évvel korábbihoz képest. Szlovákiában is jelentős ütemű a gazdaság növekedése: a bruttó hazai termék 0,8%-kal bővült az előző negyedévhez, és 3,1%-kal a múlt év azonos időszakához viszonyítva. A cseh gazdaság a korábbi évek szerényebb növekedését

követően negyedik éve határozottan bővül: a GDP 1,3%-kal nőtt az előző negyedévhez, és 2,9%-kal az egy évvel korábbihoz képest. A térséghez tartozó Szlovénia gazdasága a visegrádi országokét is meghaladó növekedési dinamikát tükröz: a GDP 1,5%-kal emelkedett az előző negyedévhez, és 5%-kal a múlt év azonos időszakához viszonyítva.

A balti országokban a múlt év szerényebb dinamikáját követően ismét kiemelkedő ütemben bővül a gazdaság. Az első negyedévben Lettországnál nőtt legnagyobb mértékben a bruttó hazai termék: 1,6%-kal az előző negyedévhez, és 4%-kal az egy évvel korábbihoz képest. Litvániában 1,4%-kal emelkedett a GDP 2016. negyedik negyedévéhez, 4,1%-kal a múlt év azonos időszakához képest. Észtországban 0,8%-kal nőtt a bruttó hazai termék az előző negyedévhez, és 4%-kal az egy évvel azelőttihez képest.

A két kelet-balkáni országban is dinamikus bővült a gazdaság. Romániában kiemelkedő volt a növekedés mértéke: a bruttó hazai termék 1,7%-kal emelkedett az előző negyedévhez, és 5,6%-kal az egy évvel korábbihoz viszonyítva. A bolgár GDP 0,9%-kal bővült az előző negyedévhez és 3,5%-kal a múlt év azonos időszakához képest. A legújabb tagállamban, Horvátországban – a korábbi recessziót meghaladva – érzékelhetően nőtt a gazdaság teljesítménye: a bruttó hazai termék 0,6%-kal emelkedett az előző negyedévhez, és 3,4%-kal az egy évvel korábbihoz képest.

Az utóbbi hat év a magyar gazdaság számára a lecsúszás időszaka volt, amely – a kilátások szerint – folytatódhat. Az első negyedévben a bruttó hazai termék volumene – szezonálisan és naptárhatással kiigazított adatok szerint – 1,3%-kal nőtt az előző negyedévhez, míg nyers adatok szerint 4,2%-kal, az Európai Unióban általánosan használt szezonálisan és naptárhatással kiigazított adatok alapján 3,8%-kal emelkedett az egy évvel korábbihoz képest. Az első becsléshez képest a KSH a negyedéves GDP indexet 0,1 százalékponttal megemelte.

A gazdasági teljesítmény összetevőit vizsgálva a **bruttó hazai termék termelési oldalán** az első negyedévben az ipar hozzáadott értéke 6,8%-kal, ezen belül a feldolgozóipar 7,8%-kal nőtt a múlt év azonos időszakához képest. Az ipari ágazatba sorolt vállalkozások nem ipari jellegű tevékenységből adódó teljesítménye meghaladta az ipari termelés bővülését. Az építőipar hozzáadott értéke – a rendkívül alacsony bázishoz képest – kiemelkedően, egynegyedével, 24,6%-kal emelkedett. A mezőgazdaság teljesítménye 6,3%-kal visszaesett. Az ipar, és különösen az építőipar teljesítményének növekedésében komoly szerepet játszottak az ismét gyorsuló ütemben a gazdaságba áramló uniós források, így különösen az ismét megindult infrastrukturális fejlesztések finanszírozása.

A **szolgáltatások hozzáadott értéke** az első negyedévben 3%-kal emelkedett. A szektoron belül a legnagyobb, 4,8%-os bővülést a kereskedelem, a szálláshely szolgáltatás és a vendéglátás érte el; ezen belül a turizmus negyedik éve jelentősen növeli a teljesítményét; ugyanakkor a kiskereskedelmi forgalomra vonatkozó adatok nagyfokú bizonytalansága miatt a jelentős dinamikát tükröző statisztikai adatokat indokolt némi fenntartással kezelni. A szakmai, tudományos, műszaki és adminisztratív tevékenység hozzáadott értéke is kiemelkedő mértékkel, 6%-kal, míg az információs és kommunikációs tevékenységek teljesítménye 4,9%-kal emelkedett. A többi szolgáltatási ág hozzáadott értéke nem érte el a szektor átlagát. A szállítás és raktározás teljesítménye 2%-kal, a lakásértékesítést és -gazdálkodást is magába

foglaló ingatlanügyleteké 1,4%-kal, a kisebb súlyú művészeti, szórakoztatási, és szabadidős tevékenységeké 2,8%-kal nőtt. A közszolgáltatások, azaz a közigazgatás, az oktatás, az egészségügyi és szociális ellátás teljesítménye – a korábbi évek csökkenő tendenciáját követően, tehát az alacsony bázishoz képest – 1,6%-kal emelkedett. A pénzügyi, biztosítási tevékenység hozzáadott értéke viszont – még a rendkívül alacsony bázishoz viszonyítva is – 0,1%-kal mérséklődött. A bruttó hazai termék bővüléséhez a szolgáltatási szektor 1,7 százalékponttal, ezen belül a kereskedelem és a turizmus, valamint a szakmai, tudományos, műszaki és adminisztratív tevékenység egyaránt 0,5 százalékponttal, az ipar 1,6 százalékponttal, az építőipar pedig 0,4 százalékponttal járult hozzá, míg a mezőgazdaság 0,2 százalékponttal mérsékelte azt.

A **bruttó hazai termék felhasználási oldalán** a háztartások tényleges fogyasztása – a magas bázishoz képest is – 2,5%-kal, ezen belül a háztartások fogyasztási kiadása jelentősen, 3,5%-kal nőtt, míg a kormányzattól kapott természetbeli juttatások volumene – az alacsony bázishoz viszonyítva is – 3%-kal, a közösségi fogyasztás 6,2%-kal maradt el az egy évvel korábbtól. Az első negyedévben a végső fogyasztás 1,2%-kal bővült az előző év azonos időszakához képest. A **bruttó állóeszköz-felhalmozás** – a rendkívül alacsony bázishoz viszonyítva – kiugró mértékben, 28,4%-kal, míg az összes bruttó felhalmozás ennél mérsékeltebben, 16,7%-kal emelkedett. A nemzetgazdaság exportteljesítménye 9,4%-kal, míg importteljesítménye 10%-kal nőtt. A GDP első negyedévi bővüléséhez a végső fogyasztás 0,9 százalékponttal, a bruttó felhalmozás 2,9 százalékponttal, a külkereskedelmi forgalom pedig 0,4 százalékponttal járult hozzá.

Az első negyedévben az előző negyedévhez képest a bruttó hazai termék összetevői közül az építőipar hozzáadott értéke – a rendkívül alacsony bázishoz képest – 4%-kal, az iparé 1,4%-kal, a szolgáltatásoké 0,6%-kal emelkedett, míg a mezőgazdaságé számottevően, 13%-kal visszaesett. A felhasználási oldalon a háztartások fogyasztási kiadása 0,6%-kal, a bruttó állóeszköz-felhalmozás – a rendkívül alacsony bázishoz képest – 8,8%-kal nőtt, míg a kormányzattól származó természetbeni juttatások értéke 0,6%-kal, a közösségi fogyasztás 1,1%-kal mérséklődött; a külkereskedelemben az export 4,5%-kal, míg az import 7,4%-kal emelkedett.

Az Eurostat közzétette a tagországok egy főre eső bruttó hazai termékének és a háztartások egy főre jutó fogyasztásának vásárlóerő paritás szerint számított 2016. évi előzetes adatait. A számítások egységes módszertan alapján készülnek. Összehasonlíthatóvá teszik az egyes országok gazdasági teljesítményét és a háztartások fogyasztását a valuták árfolyamától függetlenül olyan módon, hogy figyelembe veszik az egyes országok eltérő árszínvonalát. Az eredményeket az Európai Unió átlagában mutatják ki. Az **Eurostat** évenként elvégzett **elemzése** sajnálatos módon **Magyarország lecsúszásának folyamatát tükrözi**. Még az utóbbi három évben elért gazdasági növekedés sem hozott érdemi változást ebben. Az e periódusban tapasztalt növekedési dinamika az egy főre jutó GDP volumenében csekély közeledést mutatott ugyan az Európai Unió átlagához, de visszaesést jelentett a múlt évben, és egyáltalán nincs közeledés az utóbbi öt évben az egy főre eső fogyasztás volumenében. A környező országokhoz képest pedig még ez – az átmenetinek bizonyult – magasabb növekedési ütem sem állította meg

a lecsúszásunk folyamatát, és ***a múlt évben a háztartások egy főre jutó fogyasztásában már Románia is utolérte Magyarországot.***

A magyar gazdaság teljesítménye 2011-ben az Európai Unió átlagának a 66%-a volt, és ezen nem sikerült változtatni a rákövetkező két évben sem. A 2013. évi magasabb növekedéssel érte el az egy főre jutó magyar GDP az uniós átlag 67, majd 2014-ben a 68%-át, amelyet 2015-ben sem sikerült meghaladni, a múlt évben pedig ismét 67%-ra esett vissza a magyar gazdaság teljesítménye az uniós átlaghoz képest. A háztartások egy főre eső fogyasztásában az elmúlt öt év egyáltalán nem hozott változást: ez a fogyasztási mutató mindvégig az Európai Unió átlagának 63%-a maradt, ami jól mutatja a magyar társadalom helyzetét: a korábbinál valamivel gyorsabb gazdasági növekedés csupán a kormányzati kommunikáció szerint eredményezett sikereket, az Európai Unió többi országához képest egyáltalán nem. Azaz ***a háztartások egy főre eső fogyasztásának alakulása a kormány torz társadalompolitikáját tükrözi.***

Ez alatt az idő alatt a kelet-közép-európai térség országai közül csak egyetlen országban nem volt felzárkózás: Horvátországban, amely hosszabb krízissel küzdött az utóbbi időszakban, és igen szerény volt az előrelépés hasonló okból Szlovéniában. Az összes többi országban eredményesebb volt a közeledés az európai centrumhoz, mint a magyar gazdaságban. Mára oda jutottunk, ***hogy a legutóbb csatlakozott három balkáni tagország közül csupán kettőt előzünk meg az Európai Unió fejlettségi rangsorában.*** 2010-hez képest is romlott a pozíciónk: akkor a térség 11 államából a negyedik helyet foglaltuk el Szlovénia, Csehország és Szlovákia után. Megjegyzendő, hogy 1995-ben, /abban az évben, amikor elkezdődtek azok a statisztikai vizsgálatok, amelyek megalapozzák a rangsorok felállítását/ Magyarország egy főre jutó bruttó hazai terméke az uniós átlag 51%-át, míg 2004-ben, a csatlakozás évében a 62%-át tette ki. A 11 közép-kelet-európai ország rangsorában mindkét évben a harmadik helyet foglalta el Magyarország, míg a múlt évben a nyolcadikat.

2011 óta az egy főre eső bruttó hazai terméket vizsgálva az uniós centrumhoz Litvánia 9 ponttal, Lettország 8 ponttal, Románia 7 ponttal, Csehország 5 ponttal, Lengyelország 4 ponttal, Észtország és Bulgária 3 ponttal, Szlovákia 2 ponttal, míg Magyarország mindössze 1 ponttal közelített. Ha a háztartások egy főre jutó fogyasztását vizsgáljuk, akkor Litvánia és Románia 15 ponttal, Észtország 12 ponttal, Lettország 8 ponttal, Bulgária és Csehország 6 ponttal, Lengyelország 5 ponttal, Szlovákia 4 ponttal került közelebb az Európai Unió átlagához, míg Magyarország pozíciója a vizsgált 5 évben nem változott. A lecsúszásunkat jól mutatja, hogy a háztartások fogyasztásában igen jelentős különbségek alakultak ki: Litvánia háztartási fogyasztása az uniós átlag 86%-a, Csehországé 78%-a, Szlovákiáé 77%-a, Lengyelországé és Szlovéniáé 75%-a, Észtországé 71%-a, Lettorszáé 67%-a, ezekkel szemben Magyarországé, valamint Romániáé 63%-a. Azaz Litvániában a háztartások egy főre jutó fogyasztása eléri az uniós átlag negyötödét, a többi visegrádi országé és Szlovéniáé a háromnegyedét, a miénk pedig még a kétharmadát sem. Ráadásul a többi országé közeledik az uniós centrumhoz, a magyar átlag pedig öt éve stagnál. Jellemző a magyar gazdaság helyzetére, hogy ***3-4 éven belül Törökország is utolérhet bennünket mindkét mutató tekintetében.***

Foglalkoztatottság, keresetek

A foglalkoztatottság statisztikai mutatói az elmúlt három évben látványosan javultak, és tavaly év eleje óta már az elsődleges hazai munkaerőpiacon is érdemben emelkednek. A magyar munkanélküliségi ráta az Európai Unió egyik legalacsonyabb értékét mutatja, igaz úgy, hogy ebben az európai gyakorlattól merőben eltérve a KSH a közmunkásokat foglalkoztatottnak tekinti. A közfoglalkoztatottak kétszázazret meghaladó számát is figyelembe véve a tényleges munkanélküliségi ráta 8,5% körül lehet, ami meghaladja az Európai Unió átlagát. /A 28 tagállam összesített munkanélküliségi aránya márciusban 7,9%, áprilisban és májusban egyaránt 7,8% volt./ A reálkeresetek második éve jelentősen, a közszféra egyes területein kiemelkedő mértékben nőnek. Ezt a hatást erősítette ez év elején a foglalkoztatottak számára fizetendő legalacsonyabb munkabér, a szakképzettség nélkülieknek a minimálbér, a szakképesítéssel, -képzettséggel, középfokú iskolai végzettséggel rendelkezők számára a garantált bérminimum szokatlanul nagymértékű, – legalábbis a hivatalos statisztikában kimutatott –15%-os, illetve 25%-os növelése.

A KSH mintavételes lakossági felvétele szerint a március és május közötti három hónap átlagában a **foglalkoztatottak száma** 4 393 ezer fő volt, 79 ezer fővel, 1,8%-kal több, mint a múlt év azonos időszakában. A közfoglalkoztatottak átlagos száma a trimeszterben 203 ezer fő volt, 9,6%-kal kevesebb az egy évvel azelőttinél. A foglalkoztatási mutató meghatározásakor a munkaerő-felvétel módszertana szerint 111 ezer külföldön dolgozót is hazai foglalkoztatottnak mutatott ki a KSH; számuk 6,3%-kal csökkent az egy évvel korábbihoz képest.

A lakossági adatfelvétel szerint a **hazai elsődleges munkaerőpiacon** a március és május közötti három hónap átlagában 4 079 ezer főt foglalkoztattak, 2,7%-kal többet, mint egy évvel korábban. A külföldön dolgozók hazai foglalkoztatottnak tekintett százezret meghaladó körét is beleszámítva a 15-64 éves népesség **foglalkoztatási rátája** 67,6% volt, 1,6 százalékponttal magasabb az egy évvel azelőttinél. A legjobb munkavállalási korúnak tekintett 25-54 évesek foglalkoztatási aránya a vizsgált trimeszterben 83,3% volt, amely 1,4 százalékponttal, az 55-64 évesek 50,8%-os foglalkoztatási rátája szintén 1,4 százalékponttal haladta meg az egy évvel korábbit. Az Európai Unióban a foglalkoztatottság elsődleges mérőszámának tekintett 20-64 éves korcsoport foglalkoztatási aránya 72,7% volt, 1,7 százalékponttal magasabb az egy évvel korábbinál.

Az **aktív munkanélküliek száma** a március és május közötti három hónapban 203 ezer fő volt, 48 ezer fővel, 19%-kal kevesebb, mint a múlt év azonos időszakában. Az első negyedévben az aktív munkanélküliek mellett még 275 ezren válaszolták a munkaerő-felvétel során, hogy szeretnének dolgozni, de nem kerestek aktívan munkát, mert esélytelennek látták az elhelyezkedést; közülük 56 ezer főt sorolt a KSH a **passzív munkanélküliek** csoportjába. A munkaerő-felvétel módszertana alapján számított **munkanélküliségi ráta** – amely csupán az aktív munkanélküliek számának figyelembevételével meghatározott mutató – a március és május közötti trimeszterben 4,4% volt, 1,1 százalékponttal alacsonyabb az egy évvel

korábbinál. A 25 éven aluliak között hosszú idő óta rendkívül magas, a megfigyelt három hónap átlagában 10,8% volt a munkanélküliek aránya annak ellenére, hogy az egy évvel azelőttihez képest 3 százalékponttal csökkent a mutató értéke. Változatlanul **súlyos gond a tartós munkanélküliség**: az álláskeresők közel fele, 44,2%-a legalább egy éve nem talált elhelyezkedési lehetőséget. A munkanélküliség átlagos időtartama ebben az időszakban is megközelítette a másfél évet, 16,6 hónap volt, valamelyest rövidült az egy évvel azelőtti 18,2 hónappal szemben.

A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat adatai szerint a **regisztrált álláskeresők száma** május végén 287 600 fő volt, 6,3%-kal kevesebb, mint egy évvel korábban. Májusban a foglalkoztatók 36 ezer új álláshelyet jelentettek be, egyharmaddal, 33,4%-kal kevesebbet, mint egy hónappal, és 16,3%-kal kevesebbet, mint egy évvel korábban. Ezen belül a piaci munkahelyek száma 7,4%-kal, a támogatott munkahelyeké 23%-kal csökkent az egy évvel korábbihoz képest. Az ötödik hónapban bejelentett új álláshelyek több mint fele, 52,2%-a közmunka végzésére irányult.

Az ötödik hónap végén a regisztrált munkanélküliek 15%-a 25 éven aluli fiatal volt, akiknek több mint kétharmada, 66,8%-a első munkahelyét kereste, reménytelenül. A munkanélküliek több mint egyharmadának, 38,2%-ának nem volt szakképzettsége. Az álláskeresők 44,1%-ának nem volt az általános iskolainál magasabb végzettsége, illetőleg fele, 50,3%-a rendelkezett középfokú végzettséggel. Ez utóbbi körben 24,3% végzett szakközépiskolát, 51,7% szakiskolát vagy szakmunkásképzőt, 4,3% technikumot, míg 19,7% gimnáziumot. A felsőfokú végzettségűek májusban 5,6%-ot képviseltek a munkanélküliek között. Az álláskeresők közel egynegyede, 23,5%-a 55 éven felüli volt. A munkanélküliek alig több mint egyötöde, 21,4%-a volt jogosult álláskeresői támogatásra, míg a lényegesen kisebb összegű szociális segélyben háromtizedük, 31,5%-uk részesült. **A munkanélküliek csaknem fele, 47%-a – az Európai Unióban egyedülálló módon – teljesen ellátatlanul maradt.** Ennek oka – többek között – az összesen 3 hónapig folyósított munkanélküli ellátás, amely minden más tagországban – reálisan figyelembe véve az újra-elhelyezkedésig szükséges átlagos időtartamot – legalább 9 hónapig jár az érintetteknek.

Az év eddig megfigyelt időszakában is **súlyos területi problémákkal terhelt volt a munkaerőpiac**, bár a közfoglalkoztatottak magas számának köszönhetően csaknem minden megyében csökkent a munkanélküliek száma az egy évvel korábbihoz képest. A legkisebb mértékben Hajdú-Bihar megyében, 1,5%-kal, a legnagyobb arányban Győr-Moson-Sopron megyében, – a korábban is alacsony munkanélküliség – 23,1%-kal. Somogy, Szabolcs-Szatmár-Bereg és Vas megyében ugyanakkor némileg nőtt a munkanélküliek száma. Két régióban a munkanélküliségi arány meghaladta a 6,3%-os országos átlag másfélszeresét, egy harmadikban pedig megközelítette azt: Észak-Magyarországon 12,3%, Észak-Alföldön 10,9%, míg Dél-Dunántúlon 9,3% volt a ráta értéke. Öt megyében kétszámjegyű volt a munkanélküliségi mutató, és meghaladta az országos átlag másfélszeresét, két megyében a kétszeresét is: Nógrád megyében 14,1%-os, Borsod-Abaúj-Zemplén megyében 13,2%-os, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 12,4%-os, Somogy megyében 11,2%-os, Hajdú-Bihar megyében 10,5%-os munkanélküliségi arányt regisztráltak.

A **közfoglalkoztatottak száma** áprilisban 169 ezer fő volt, 13,4%-kal több, mint egy hónappal, és 19,5%-kal alacsonyabb, mint egy évvel korábban. Az első négy hónap átlagában közmunkásként 174 ezer főt alkalmaztak, 19,9%-kal kevesebbet, mint az előző év azonos időszakában. A teljes munkaidőben dolgozó közmunkások bruttó átlagkeresete az első négy hónapban 81 600 forint volt, 3%-kal több, mint egy évvel korábban, ugyanakkor nem érte el a jogszabályban előírt minimálbér kétharmadát sem, annak csupán 64%-át tette ki. Ez évben a különbség tovább nőtt azért, hogy a kormány a minimálbér emelését önkényesen idén sem terjesztette ki a közfoglalkoztatottakra, leértékelve az ebben a formában alkalmazottak munkájának társadalmi hasznosságát.

Az intézményi munkaügyi statisztika adatai szerint az első négy hónapban a legalább ötfős vállalkozásoknál, a költségvetési szerveknél és a nonprofit szervezeteknél – a közfoglalkoztatottakat is beleszámítva – 3 026 ezer fő **állt alkalmazásban**, 2,4%-kal több, mint egy évvel korábban. A közfoglalkoztatottakat figyelmen kívül hagyva az alkalmazottak létszáma 3,2%-kal haladta meg az egy évvel korábit. A **költségvetési intézményeknél** – a közfoglalkoztatottak nélkül – 693 ezer főt alkalmaztak, 0,3%-kal kevesebbet, mint a múlt év azonos időszakában.

A nemzetgazdaságban a teljes munkaidőben foglalkoztatottak **bruttó átlagkeresete** az első négy hónapban 287 100 forint volt, 11,9%-kal több, mint egy évvel azelőtt. A versenyszférában 301 800 forint volt az átlagos kereset, 10,6%-kal haladta meg az egy évvel korábit. A költségvetési intézményekben – a közfoglalkoztatottak bérét figyelmen kívül hagyva – 301 400 forintot mutatott a keresetek átlaga, 14,4%-kal magasabbat az egy évvel azelőttinél. A közszférában és a nonprofit szervezeteknél a teljes munkaidőben foglalkoztatottak közül 107 ezer fő a nettó keresetének csökkenése miatt átlagosan 9 200, illetve 8 600 forint – a keresetbe nem tartozó – kompenzációt kapott a kedvezőtlen adó- és járulékváltozások részbeni ellentételezésére.

Az alkalmazásban állók **nettó átlagkeresete** évkezdettől 191 ezer forint volt, 11,9%-kal magasabb, mint egy évvel korábban. A fogyasztói árak ebben az időszakban 2,5%-kal emelkedtek, így a reálkereset kiemelkedő mértékben, 9,2%-kal nőtt. A versenyszférában a fizikai dolgozók nettó átlagkeresete 140 900 forint volt, 14,1%-kal több, mint a megelőző évben; a szellemi dolgozók nettó 293 400 forintos keresete pedig 7,7%-kal haladta meg az egy évvel korábit. A költségvetési intézményekben – a közfoglalkoztatottak bérét figyelmen kívül hagyva – 200 400 forint volt az átlagkereset, jelentősen, 14,4%-kal magasabb az egy évvel azelőttinél. Az első négy hónapban a keresetek a közigazgatásban és a védelem ágazatban együttesen 15,3%-kal, az oktatásban 8,8%-kal, az egészségügyben – döntően a tavaly szeptemberi központi intézkedések következtében – 20,5%-kal, míg a szociális ellátásban 15,8%-kal emelkedtek az egy évvel korábbihoz viszonyítva.

Áralakulás

A magyar gazdaságot az elmúlt három évben folyamatosan deflációhoz közeli belső környezet jellemezte, ez a helyzet azonban az idén megváltozott. Az ipari termelői árak trendje hosszabb ideig csökkenő volt, mivel a világgpiaci nyersanyagárak mérséklődtek, az energiaárak pedig csak lassan mozdultak el az alacsony szintről; ugyanakkor e területen változások indultak az elmúlt hónapokban. A mezőgazdasági termelői árak közül a növényi termékeké továbbra is csökkenő tendenciát követ, az élőállatoké és az állati termékeké azonban az utóbbi hónapokban emelkedett. A fogyasztói árak összességében hosszabb ideig stagnáltak, míg a múlt év vége óta határozott növekedés mutatkozik azokban; az év elején tapasztalt dinamika ugyanakkor némileg mérséklődött. Érzékelhető emelkedés egyelőre az élelmiszerek, a szolgáltatások, valamint az üzemanyagok fogyasztói árában mutatkozik. Az év egészében a fogyasztói árak várhatóan a jelenlegi érték közelében lesznek.

Az ipari termelői árak áprilisban 0,4%-kal nőttek az előző hónaphoz, és 4,4%-kal az egy évvel korábbihoz képest; az első négy hónapban a termelői árak 3,7%-kal haladták meg az egy évvel korábbit. Áprilisban a kőolaj-feldolgozásban 33,4%-kal, a vegyiparban 13,8%-kal, a kohászatban 10,8%-kal, a gyógyszeriparban 7,2%-kal, az egyéb feldolgozóiparban és a javításban 5,1%-kal emelkedtek, míg a járműgyártásban 0,3%-kal csökkentek a termelői árak az egy évvel korábbihoz képest. Összességében a feldolgozóiparban 4,9%-kal, az energetikában 1,4%-kal nőttek egy év alatt a termelői árak.

Az ipari export értékesítési árai áprilisban 0,5%-kal emelkedtek az előző hónaphoz, és 3,4%-kal az egy évvel korábbihoz képest; az első négy hónapban 2,5%-kal nőttek az árak ebben a relációban. Áprilisban a kiviteli árak a kőolaj-feldolgozásban 46,1%-kal, a vegyiparban 12,8%-kal, a kohászatban 11,3%-kal, a gyógyszergyártásban 7,9%-kal, az egyéb feldolgozóiparban és a javításban 5,6%-kal nőttek, míg a járműgyártásban 0,4%-kal csökkentek a megelőző év azonos időszakával összehasonlítva. A feldolgozóipar értékesítési árai ebben a relációban összességében 3,4%-kal, az energetikai ipariak 2,5%-kal emelkedtek az egy évvel korábbihoz képest.

Az ipar belföldi értékesítési árai áprilisban 0,2%-kal emelkedtek az előző hónaphoz, és 6,8%-kal a 2016. áprilisihoz viszonyítva; az első négy hónapban az árak ebben a relációban 6,2%-kal haladták meg az egy évvel korábbit. Áprilisban a kőolaj-feldolgozásban 28,6%-kal, a vegyiparban 15,4%-kal, a kohászatban 10%-kal, az élelmiszeriparban 5,7%-kal, a villamos berendezés gyártásban 4,2%-kal, a gyógyszeriparban 3%-kal emelkedtek, míg a számítógép-, elektronikai- és optikai-termék gyártásban 2%-kal mérséklődtek a belföldi értékesítési árak az egy évvel korábbihoz viszonyítva. A feldolgozóiparban összességében 9,5%-kal, az energetikai iparban 1%-kal nőttek az értékesítési árak ebben a relációban.

A mezőgazdasági termelői árak áprilisban 4,1%-kal, az első négy hónapban 0,7%-kal nőttek az egy évvel korábbihoz képest. A növénytermesztési és kertészeti termékek ára áprilisban

1,2%-kal mérséklődött, a gabonaféléké 2,2%-kal emelkedett. Az ipari növények termelői ára 9,5%-kal, ezen belül az olajos növényeké 4,6%-kal visszaesett. A zöldségfélék termelői ára 1,8%-kal, a gyümölcsöké 8,4%-kal nőtt, a burgonyáé 9,1%-kal mérséklődött. Az élőállatok és állati termékek termelői ára a negyedik hónapban 14,5%-kal emelkedett; a vágóállatoké 12,4%-kal, ezen belül a vágósertésé jelentősen, 35%-kal, míg a vágóbaromfié 1,5%-kal nőtt; az állati termékek ára 19,8%-kal, ezen belül a tejé 26%-kal emelkedett. Az adatok azt mutatják, hogy a sertéshús áfa-kulcsának csökkentése nem egészen egy évig tartotta alacsonyan az árat, áprilisra az áfa mérséklésénél is nagyobb mértékben nőtt a termék termelői ára.

A **fogyasztói árak** májusban 0,2%-kal emelkedtek az előző hónaphoz, és 2,1%-kal az egy évvel korábbihoz képest. Az első öt hónapban 2,4%-kal nőttek a fogyasztói árak. Az élelmiszerek ára áprilishoz mérten 1%-kal emelkedett. Az idényáras élelmiszerek egy hónap alatt 4,9%-kal drágultak. A liszt ára 2,7%-kal, a sertéshúsé 2,6%-kal, a száraztésztáé 2,2%-kal, a tojásé 1,8%-kal, az étolajé, valamint a szalámié, a szárazkolbászé, a sonkáié egyaránt 1,6%-kal, a csokoládé és a kakaóé 1%-kal emelkedett, míg a vajé 0,8%-kal csökkent. A tartós fogyasztási cikkek ára áprilishoz képest 0,1%-kal, a ruházati termékeké 1,1%-kal a nőtt.

Az élelmiszerek fogyasztói ára májusban az átlagos inflációnál nagyobb mértékben, 2,7%-kal emelkedett az egy évvel korábbihoz viszonyítva. A sertéshús ára 14,8%-kal, a cukoré 12%-kal, a sertézsiradéké 7,5%-kal, a sajté 7,3%-kal, a halé 6,5%-kal, a friss gyümölcsé 6,2%-kal, a párizsié és a kolbászféléké 6,1%-kal, a péksüteményeké és a vajé egyaránt 4,8%-kal, az éttermi étkezése 4,6%-kal, a munkahelyi étkezése 4%-kal, a kenyéré 4,5%-kal, a marhahúsé 2,4%-kal emelkedett, míg a baromfiúsé – az áfa-kulcs év eleji csökkenésének következtében – 15,7%-kal, a tojásé 0,9%-kal csökkent. A dohányárak ára 5,8%-kal, az égetett szeszesitaloké 4,6%-kal, az újságoké és folyóiratoké 10,1%-kal, a virágoké és dísznövényeké 6%-kal, a tanszereké és az írószereké 3,1%-kal, a gyógyszereké 2,5%-kal, a ruházkodási cikkeké 0,4%-kal emelkedett.

A tartós fogyasztási cikkek ára májusban összességében 0,3%-kal volt alacsonyabb, mint egy évvel korábban; ezen belül a kerékpároké 2,1%-kal nőtt, míg a televíziókészülékeké 4,7%-kal mérséklődött. A háztartási energiacsoportba tartozó termékek ára összességében 0,7%-kal emelkedett, ezen belül a palackos gázé 4%-kal nőtt, a távfűtésé, a vezetékes gázé és az elektromos áramé változatlan maradt, míg a szénéé 1,5%-kal, a tűzifáié pedig 6%-kal nőtt. A járműüzemanyagok ára 4,7%-kal emelkedett. A szolgáltatások 1,5%-kal drágultak; a lakbér 2%-kal, a színházjegy 3,3%-kal, a sport- és a múzeumi belépő 3,1%-kal, a lakásjavítás és karbantartás 4,2%-kal, a járműjavítás 3,2%-kal, a háztartási szolgáltatás 4,3%-kal, az üdülési szolgáltatás 4,2%-kal, ezen belül a belföldi 5,4%-kal, a postai szolgáltatás 5,9%-kal került többbe, míg a szemétszállítás 5,3%-kal kevesebbe, mint egy évvel azelőtt.

A **nyugdíjas fogyasztói** kosárral számított **árindex** májusban 0,2%-kal emelkedett az előző hónaphoz, és 2,2%-kal az egy évvel korábbihoz képest. Az év ötödik hónapjában a – hatósági árak, nyers élelmiszerek és üzemanyagok figyelmen kívül hagyásával éves összehasonlításban számított – **maginfláció** 2,1% volt, ami a következő hónapokban a fogyasztói árindex stagnálását vetíti előre.

Jövedelem és fogyasztás

A **kiskereskedelmi forgalom** negyedik éve dinamikusán bővül, a növekedés mértékére vonatkozó statisztikai adatok jelentős bizonytalansága mellett. Áprilisban az eladások volumene – szezonálisan és naptárhatástól megtisztított adatok szerint – 0,8%-kal csökkent az előző hónaphoz, nyers adatok alapján 3,2%-kal, míg naptárhatással korrigált adatok szerint ennél kisebb mértékben, 1,7%-kal nőtt az egy évvel korábbihoz képest; január-április folyamán 2,9%-kal erősödött a forgalom volumene. Az első négy hónapban az élelmiszerforgalom 1,9%-kal, ezen belül az élelmiszerláncoké 3,1%-kal emelkedett, a dohányüzleteket is magukba foglaló szaktoltoké 2,3%-kal csökkent. Évkezdettől a könyvek és újságok forgalma számottevően, 8,8%-kal, a vegyes iparcikkeké 8,2%-kal, a gyógyszerforgalom 7,1%-kal, az illatszereké 4,5%-kal, a bútoroké és a műszaki cikkeké 2,5%-kal, a számítástechnikai és egyéb iparcikkeké 2,2%-kal, a ruházati termékeké 0,6%-kal nőtt. A korábbi évekhez hasonlóan jelentősen, 19,3%-kal emelkedett – a kiskereskedelmi forgalomból csupán 3,5%-os részesedéssel rendelkező – internetes és csomagküldő kereskedelem, és az előző évi jelentős bővülést követően 0,5%-kal a használatcikkek forgalma. Az üzemanyagok eladásának volumene 2%-kal haladta meg az egy évvel korábbit.

A múlt év végén a **személygépkocsik állománya** 3,3 milliós volt, 3,6%-kal nagyobb az egy évvel, és 1,2%-kal a fél évvel azelőttinél. A személygépkocsik átlagos kora 13,9 év volt, valamelyest, 0,1 évvel magasabb, mint a megelőző év végén. Az első negyedévben 59 ezer személyautó első ízben került forgalomba, 13%-kal több, mint a múlt év azonos időszakában. Az első alkalommal forgalomba helyezett autók többsége, 56%-a használt gépkocsi volt, az egy évvel korábbi 59,6%-kal szemben. A fizetőképes kereslet változását jól jelzi, hogy 2010 első negyedévében az első alkalommal regisztrált személygépkocsik több mint háromnegyede, 78%-a új jármű volt.

A **lakosság betétállománya** május folyamán 28 milliárd forinttal mérséklődött, és a hónap végén 7 422 milliárd forintot tett ki. A forintbetétek volumene 60 milliárd forinttal csökkent, a devizabetéteké tranzakciók eredményeként 57 milliárd forinttal emelkedett, míg árfolyamváltozások következtében 24 milliárd forinttal csökkent. A háztartások betétállománya összességében tranzakciók eredményeként – a szezonális hatások kiszűrése után – 50 milliárd forinttal emelkedett. Az Államadósság Kezelő Központ adatai szerint az első negyedév végén a lakosság birtokában 6 126 milliárd forint értékű állampapír volt, 20,9%-kal több az év eleji állománynál.

A **lakosság hitelállománya** májusban 5 milliárd forinttal emelkedett, és a hónap végén 5 774 milliárd forintot tett ki. A forinthitelek volumene 6 milliárd forinttal nőtt, míg a devizahiteleké 1 milliárd forinttal csökkent. A lakossági devizahitelek hó végi aránya a teljes lakossági hitelvolumennek mindössze 0,7%-át jelentette. A háztartások hitelállománya tranzakciók eredményeként – szezonálisan kiigazítva – 17 milliárd forinttal emelkedett.

Államháztartás, külgazdasági egyensúly

A *külkereskedelmi forgalom* negyedik éve dinamikusan bővül. Áprilisban a kivitel volumene nyers adatok szerint 4,9%-kal csökkent, munkanaphatással korrigált adatok alapján 2,5%-kal nőtt, míg a behozatalé nyers adatok szerint 4,2%-kal mérséklődött, kiigazított adatok alapján 3,8%-kal emelkedett az egy évvel korábbihoz képest. Évkezdettől az export volumene 6%-kal, az importé 6,5%-kal haladta meg az egy évvel korábbit. A *külkereskedelmi mérleg* aktívuma az első négy hónapban 1 039 milliárd forintot, illetve 3 358 millió eurót tett ki, 58 milliárd forinttal, illetve 160 millió euróval kevesebbet, mint a megelőző évben. Az első négy hónapban a külkereskedelmi forgalom forintban mért árszínvonala a kivitelben 2%-kal, a behozatalban 3,1%-kal nőtt, a cserearány 1,1%-kal romlott. A forint az euróhoz képest 0,7%-kal erősödött, az amerikai dollárhoz viszonyítva 3,3%-kal gyengült.

A külkereskedelmi termékforgalom felét képviselő gépek és szállítóeszközök kivitelének volumene az első négy hónapban nyers adatok szerint 5%-kal, a behozatalé 8,4%-kal emelkedett. Az árufőcsoporton belül egyik meghatározó termékkör, a közúti járművek exportja euró értékben számítva 3,3%-kal, a híradástechnikai készülékeké 8,5%-kal, az energiafejlesztő gépeké és berendezéseké, valamint a villamos gépeké és készülékeké egyaránt 5,5%-kal bővült. A második legjelentősebb árufőcsoport, a feldolgozott termékek exportvolumene nyers adatok szerint 7,4%-kal, az importé 4,7%-kal nőtt. Az árufőcsoporton belül meghatározó gyógyszerek kivitele euróban mérve 11,2%-kal, behozatala 7,2%-kal, míg a másik szintén fajsúlyos termékcsoporthoz, a szakmai, tudományos ellenőrző műszerek kivitele számottevően, 13,9%-kal, behozatala 5,1%-kal bővült. A járműiparhoz kapcsolódó gumigyártmányok exportja 3,4%-kal, importja 0,8%-kal nőtt, a műanyag alapanyagok euróban számolt kivitele 17,6%-kal, míg behozatala 2,6%-kal haladta meg az egy évvel korábbit.

Az energiahordozók importvolumene az első négy hónapban 11,1%-kal emelkedett; csökkenő árak mellett euróban mérve a földgáz behozatala másfélszeresére, 56,5%-kal, a villamos energiáé – az alacsony bázishoz képest – 59,1%-kal, a kőolajé 51,3%-kal nőtt. A kivitelben harmadik legnagyobb árufőcsoport, az élelmiszerek, italok és dohánytermékek exportvolumene az első négy hónapban 10,1%-kal emelkedett, a behozatalé 0,5%-kal mérséklődött. A gabona és a gabonakészítmények euróban számított exportja 35,5%-kal, a tejtermék- és tojásexporté 16,5%-kal emelkedett, míg a hús- és húskészítmények kivitele 1,2%-kal, az élőállatoké 7,4%-kal mérséklődött a múlt év azonos időszakához képest.

Az első négy hónapban az Európai Unió tagállamaival folytatott külkereskedelem 1 166 milliárd forint, illetve 3 765 millió euró aktívummal zárult. Az oda irányuló export volumene 5,2%-kal, az onnan érkező importé 4,5%-kal haladta meg az egy évvel korábbit. A régi tagállamokba irányuló kivitel mennyisége 4,6%-kal, az új belépők felé történt exporté 6,7%-kal volt magasabb, mint a múlt év azonos időszakában. A 15 tradicionális tagállamból érkező behozatal volumene 4,8%-kal, az újonnan csatlakozottaktól származó 4,2%-kal volt magasabb az egy évvel azelőttinél. Az Unión kívüli államokkal folytatott külkereskedelem 126 milliárd

forint, illetve 407 millió euró passzívummal zárult. Az Európai Unió kívüli országokba irányuló kivitel 9%-kal, az onnan származó behozatal volumene 13,4%-kal emelkedett az egy évvel korábbihoz képest.

A nemzeti számlák előzetes adatai szerint a **kormányzat eredményszemléletű bevétele** az első negyedévben 3 939 milliárd forint, míg kiadása 3 760 milliárd forint, a kormányzati szektor többlete 178 milliárd forint, a bruttó hazai termék 2%-a volt. A múlt év azonos időszakához képest az egyenleg 44 milliárd forinttal, az adott időszak bruttó hazai termékének 0,4%-ával javult. Az első negyedévben a kormányzat eredményszemléletű bevétele 226 milliárd forinttal, 6,1%-kal nőtt az egy évvel korábbihoz viszonyítva. A jövedelemadó bevételek 12,4%-kal emelkedtek a növekedési adóhitelt igénybe vevő – nem csupán Magyarországon keletkezett jövedelmek után adózó – vállalkozások növekvő befizetéseinek köszönhetően. A társadalombiztosítási hozzájárulások 3,4%-kal, a termelési adókból származó bevételek 4,9%-kal haladták meg az egy évvel korábbit, míg az egyéb bevételek 7,7%-kal emelkedtek az uniós támogatásoknak köszönhetően.

A **kormányzati szektor** előző évhez viszonyított **kiadásai** 181 milliárd forinttal, 5,1%-kal nőttek az első negyedévben. A beruházási kiadások a rendkívül alacsony bázishoz viszonyítva, másfélszeresükre, 54,9%-kal emelkedtek az Európai Unióból származó források megelőlegezésével, és a kormányzati presztízsb beruházások felgyorsulásával. A kamatkiadások 6,8%-kal, a folyó termelő-felhasználás kiadásai 6,1%-kal csökkentek, míg a pénzügyi társadalmi juttatások 2,6%-kal, a munkavállalói jövedelmekre fordított kiadások 9%-kal emelkedtek a múlt év azonos időszakához képest. A kiadási szerkezet változásában már tükröződik a választási osztogatás hatása.

Az **államháztartás** – önkormányzatok nélküli – **pénzforgalmi szemléletű konszolidált hiánya** az ötödik hónap végén 213 milliárd forint, a törvényi előirányzat 18,3%-a volt. Május végéig a központi alrendszernek 6 978 milliárd forint bevétele keletkezett, amely a törvényi előirányzat 40%-a, és 7 192 milliárd forint kiadása, az éves előirányzat 38,7%-a teljesült. A központi költségvetés deficitje a negyedik hónap végén 180 milliárd forint volt, az éves előirányzat 15%-a.

A **gazdálkodó szervezetek** az első öt hónapban 640 milliárd forint **adót fizettek**, 2,2%-kal többet, mint az előző év azonos időszakában. E befizetések legnagyobb tételét, 43,1%-át a 276 milliárd forintos társasági adó képezte, amely azonban 3,2%-kal elmaradt a múlt év azonos időszakában befolyt összegtől. A növekedés elsődlegesen az egyéb központosított bevételeknek köszönhető, melyből 177 milliárd forint érkezett be a kincstárba, 5%-kal több az egy évvel azelőttinél; e körben a legnagyobb tételt az elektronikus, valamint az időalapú útdíj 88 milliárd forintos bevétele jelentette.

Fogyasztáshoz kapcsolt adókból az első öt hónapban 1 818 milliárd forintot fizettek be a kötelezettek, 1,9%-kal többet, mint egy évvel korábban. Általános forgalmi adóból 4,1%-kal nagyobb, jövedéki adóból 6,6%-kal kisebb, ezen belül a jármű üzemanyagok jövedéki adójából 8,9%-kal magasabb bevétel keletkezett a forgalom bővülésének, valamint az adómérték emelésének következtében. A pénzügyi tranzakciós illetékből származó 90 milliárd forintos

bevétel 8,4%-kal több az egy évvel korábbinál, amely az államkincstár és a bankok nagyobb befizetésének köszönhető.

A **lakosság** az év első öt hónapjában 884 milliárd forint **adót fizetett**, 9,5%-kal többet, mint a múlt év azonos időszakában. Személyi jövedelemadóból 9%-kal, illetékekből jelentősen, 10,6%-kal, gépjárműadóból 5%-kal több bevétel keletkezett az egy évvel azelőttinél. A társadalombiztosítási alapok bevétele évkezdettől 2 109 milliárd forintot tett ki, amely 1,4%-kal kevesebb az egy évvel korábbinál. Azon belül a nyugdíjbiztosítási alap összes bevétele 4,2%-kal csökkent, míg az egészségbiztosítási alapé 3%-kal emelkedett. A jelentős különbséget az okozta, hogy – miután a kormány már régen megszüntette a társadalombiztosítási alapok önállóságát – a két alap közötti, illetve a társadalombiztosítási alapok terhére és a foglalkoztatási alap javára megállapított bevételi arányok a pillanatnyi költségvetési érdek szerint változnak. A nemzeti foglalkoztatási alap bevétele a fenti arányváltoztatás eredményeként 11,2%-kal emelkedett.

A **költségvetési szervek** és fejezeti kezelésű előirányzatok **kiadásai** az első öt hónapban együttesen 3 157 milliárd forintot tettek ki, 23%-kal többet az egy évvel azelőttinél. A költségvetési szervek kiadásai 17%-kal, a szakmai fejezeti kezelésű előirányzatokéi 14,4%-kal, míg azok uniós kiadásai csaknem kétszeresükre, 79,9%-kal emelkedtek. A külön kezelt előirányzatok kiadásai részben bizonyos normatív támogatások, így a hitoktatás finanszírozásának, az egyházi intézmények állami támogatásának bővítését, részben a kormányzati presztízsberuházások felgyorsítását tükrözik. Az uniós források bevonásának jelentős emelkedése azt jelzi, hogy a kormányzat – főként előleg kifizetésével – próbálja gyorsítani a megcélzott, általa preferált programok megvalósulását. A helyi önkormányzatok támogatására 214 milliárd forintot fordított a kormány, 0,4%-kal többet az egy évvel korábbinál.

Szociális és családtámogatásokra az év első öt hónapjában 312 milliárd forintot költött a központi költségvetés, 7,5%-kal többet, mint a megelőző évben. A családok támogatására fordított összeg 20%-kal meghaladta az egy évvel korábit. A növekmény azonban részben technikai, naptárhatás következménye: a hatodik hónap járandóságait május végén folyósította a Kincstár. A foglalkoztatási alap kiadásai 172 milliárd forintot tettek ki, 0,7%-kal többet az egy évvel azelőttinél. Az alap kiadásainak kétharmada, 66,6%-a a közmunka program finanszírozását szolgálta. A nyugdíjbiztosítási alap kiadása 1 313 milliárd forintot tett ki, 3,3%-kal többet az egy évvel korábbinál. Az egészségbiztosítási alap kiadása ugyanebben az időszakban 881 milliárd forint volt, 7,9%-kal több, mint a múlt év azonos időszakában. Az alapon belül a legnagyobb összegű a gyógyító megelőző ellátások kiadása, erre 447 milliárd forintot fordítottak, folyó áron 13,2%-kal többet, mint egy évvel korábban. E növekmény részben a házi orvosok többlettámogatása, az év utolsó harmadában végrehajtott béremelések, részben finanszírozás-technikai intézkedések következménye. Ez utóbbiak közé tartozik, hogy a szolgáltatók januárban – a jogszabályi változások miatt – kéthavi támogatást kaptak, valamint a különkeretes gyógyszerek finanszírozását is itt számolják el a gyógyszer-támogatási keret helyett.

A **költségvetési szervek** lejárt határidejű **tartozásállománya** május végén 37,8 milliárd forint volt, az egy évvel azelőttinek valamivel több mint a felére, 54,8%-ára csökkent. A tartozásállomány egy évvel korábbi értékhez viszonyított 30,4 milliárd forintos csökkenése – mint a korábbi időszakokban is – a mindenkor – jelen esetben a több jogcímen végrehajtott 2016. decemberi – központi konszolidációs intézkedések időzítésének következménye. A jellemzően minden időszakban legmagasabb adósságállományt hordozó Emberi Erőforrások Minisztériumának felügyeletével működő intézmények adóssága 2017 május végén 24,5 milliárd forinttal, ezen belül a zömmel annak irányításával működő egészségügyi intézményeké 21,2 milliárd forinttal, a szintén neuralgikus területet képviselő Klebelsberg Intézményfenntartó Központé és a hozzá kapcsolódó tankerületeké 4,3 milliárd forinttal volt alacsonyabb, mint egy évvel korábban. Az eddigi tapasztalatokat megerősítve azonban a konszolidációt követően a tartozásállomány ismételen növekedési pályára került.

A tartozások több mint háromnegyede, 77,9%-a az Emberi Erőforrások Minisztériumának felügyelete alatt álló intézményeknél halmozódott fel. Azon belül az egészségügyi szolgáltatók szállítói felé fennálló tartozásai képviselték a tárca teljes tartozásállományának 84,5%-át, míg a – klinikai központtal nem rendelkező – felsőoktatási intézményeké annak 5,2%-a volt. A Honvédelmi Minisztérium felügyelete alá tartozó Egészségügyi Központ adósságát is beszámítva az egészségügyi ágazatba sorolt állami fenntartású intézmények összesített tartozása május végén 28 milliárd forintot tett ki. Ez azt jelenti, hogy a kórházak és rendelőintézetek adóssága öt hónap alatt 15,1 milliárd forinttal, 112,7%-kal, jóval több mint kétszeresére emelkedett, azaz a tavalyi év végi – mondhatni szokásos – konszolidáció ismét csak tűzoltás volt, **a normális működés feltételei változatlanul hiányoznak, amely önmagában is magyarázza az egészségügyi ellátás romló színvonalát.** Az intézményrendszer működőképességét tovább veszélyezteti, hogy a fizetésemelések jelentős részének a 2017. évi költségvetésben változatlanul nincs fedezete, az emelkedő illetmények forrásának megteremtéséhez a dologi kiadások átcsoportosítására adott kormányzati engedély csak átmeneti megoldást nyújt.

A második legszámottevőbb adósságállományt felhalmozó Miniszterelnökség irányításával működő intézmények lejárt határidejű tartozásai május végén 1,9 milliárd forintot tettek ki, ami az állami fenntartású intézménykör teljes tartozásállományának 4,9%-át jelentette. A minősített, azaz 60 napnál régebben fennálló tartozásuk képezte a teljes állomány több mint egyharmadát, 37,1%-át. A Miniszterelnökséghez tartozó intézmények adósságának 76,4%-a a közszféra törvényes módon történő működésének felügyeletét is feladatai között tudó fővárosi és megyei kormányhivataloknál keletkezett. Decemberben a költségvetés csaknem teljes egészében kiegyenlítette a Belügyminisztérium és a Honvédelmi Minisztérium tartozásállományát, a két tárca ezt követően öt hónap alatt ismét 1, illetve 2,3 milliárd forint adósságot halmozott fel.

Az intézményi gazdálkodás zavarai a múlt év végi, különböző jogcímen folyósított konszolidációval átmenetileg mérséklődtek. Ennek ellenére május végén a költségvetési intézmények több mint felének, 55,4%-ának volt lejárt határidejű tartozása. E tartozások több

mint fele, 51,1%-a egy hónapnál régebbi volt, és a teljes állomány több mint egynegyede, 29%-a a 60 napos késedelmet is meghaladta.

Az államháztartás év eleji pozíciója változatlanul kedvező, igaz a *viszonylag stabil pozíciót kreatív megoldásokkal tartja fenn a kormány*. Az – egyébként kétes jogi tisztaságú – földeladásokból tavaly keletkezett 100 milliárd forintos bevételt például ez év elején számolták el a költségvetésben, és a 2015 végén váratlanul bevezetett növekedési adóhitelek révén ez év első két hónapjában több mint másfélszer annyi, 78,9%-kal magasabb összegű társasági adó érkezett az államkincstárba, mint két évvel korábban. Ennek tekintélyes hányadát a General Electric fizette be, miután – a talán egyenesen rá szabott – törvényi lehetőséggel élve másik országban realizált egyszeri bevétel alapján nálunk fizetett társasági adót, amelyre egyébként az amerikai adóhatóság is felfigyelt.

Az Országgyűlés a jövő évi költségvetéssel egyidejűleg tárgyalta – és június közepén elfogadta – az idei költségvetési törvény átfogó módosítását. A 2017. évi költségvetésnek ez már a harmadik módosítása volt, amely ezúttal szinte teljesen átrendezte az előirányzatokat. A kormány a maga által előkészített rendelkezés alapján úgy növelte a kiadásokat, hogy a bevételeket is azonos mértékben megemelte, így – legalábbis formailag – az államháztartási hiány nem emelkedett. Valójában a bevételi előirányzatok emelése csak részben megalapozott. A fent említett földeladásból származó 100 milliárdos bevételt egyáltalán nem tartalmazta eddig az idei költségvetés, és az adóhitelek befolyó GE bevételt is csak részben. A gazdasági növekedésből származó adóbevételi többleteket nem számszerűsíti, illetve támasztja alá a kormány, így ezek a tételek jelentős bizonytalanságot hordoznak. Ugyanakkor a jelentékeny bérpolitikai, a munkavállalók részére egzisztenciális biztonságot fokozó előrelépésnek bemutatott minimálbér- és garantált bérminimum-emelés valójában az államháztartási bevételeket növelő változtatás. *A Fidesz kormányok – a minimálbér teljes összegének megadóztatásával a szociális érzékenység legkisebb jelét sem tanúsítva – mindig adóbevételi minimum elérés eszközének, és nem gazdaságpolitikai, illetve bérpolitikai kérdésnek tekintették a minimálbért.* A versenyszféra jelentős részében, így szinte a teljes kkv szektorban a működést veszélyezteti ez a drasztikus, 15%-os, illetve a legalább közép-fokú végzettséggel rendelkezők esetében – döntően a szakmunkások bérezésénél – előírt 25%-os emelés, amelyet a hazai kisvállalkozások alig tudnak kigazdálkodni.

Ipar, építőipar

Az ipari termelés korábbi dinamikus bővülése másfél évvel ezelőtt szerényebb ütemre váltott; ez év eleje óta azonban a kibocsátás – kismértékű havonkénti ingadozással – ismét jelentős mértékben bővül. Az ipari termelés volumene áprilisban – szezonálisan és munkanaphatással kiigazított adatok szerint – 0,8%-kal mérséklődött az előző hónaphoz, és nyers adatok szerint 3%-kal csökkent, munkanappal kiigazított adatok alapján pedig 2,5%-kal emelkedett a múlt év azonos időszakához viszonyítva. Évkezdettől 4,9%-kal nőtt az ipari kibocsátás volumene. Az első négy hónapban nyers adatok szerint a feldolgozóipari termelés 4,8%-kal, az energetikai

iparé 2,3%-kal haladta meg az egy évvel korábit. A feldolgozóipar közel egyharmadát adó járműgyártás termelése 2,8%-kal nőtt, a második legnagyobb súlyú alágat jelentő számítógép-, elektronikai- és optikai-termék gyártása – az alacsony bázishoz viszonyítva – 8,7%-kal, a harmadik legnagyobb alág, az élelmiszeripar termelése 1,9%-kal emelkedett. A kisebb súlyú alágak közül a gépgyártás kibocsátása – a nagyon alacsony bázishoz viszonyítva – 19,7%-kal, a fémfeldolgozásé 8,2%-kal, a textil- és bőriparé 6,6%-kal, a kőolaj-feldolgozásé, valamint a gumi- és műanyagiparé egyaránt 5%-kal, a villamos berendezés gyártásé 4%-kal, a gyógyszergyártásé 3,4%-kal bővült, míg a vegyiparé 1,4%-kal visszaesett.

Az *ipari export* áprilisban – szezonálisan és munkanaphatással kiigazított adatok szerint – 1,1%-kal emelkedett az előző hónaphoz, és – munkanaphatással korrigált adatok alapján – 0,3%-kal az egy évvel korábbihoz viszonyítva; az első négy hónapban – nyers adatok figyelembe vételével – 4,6%-kal nőtt a kivitel. A vegyipar kivitele 12,4%-kal, a textil- és bőriparé 11,8%-kal, a gépgyártásé 10,1%-kal, a számítógép-, elektronikai- és optikai-termék gyártásé 7,2%-kal, az élelmiszeriparé 3,4%-kal, a fémfeldolgozásé 3,1%-kal, a villamos berendezés gyártásé 3%-kal, a gyógyszergyártásé 2,9%-kal, a járműgyártásé 2,4%-kal nőtt, míg az ipari berendezések üzembe helyezésé és javításáé 2,6%-kal, a kőolaj-feldolgozásé 5,9%-kal visszaesett. A feldolgozóipar kivitele az első négy hónapban – nyers adatok szerint – 3,9%-kal, az energetikai iparé – a rendkívül alacsony bázishoz képest – 21,5%-kal haladta meg az egy évvel korábit.

Az *ipar belföldi értékesítése* áprilisban – szezonálisan és munkanaphatással kiigazított adatok szerint – 0,9%-kal nőtt az előző hónaphoz, és – munkanaphatással korrigált adatok alapján – 4,1%-kal az egy évvel korábbihoz képest; évkezdettől – nyers adatok szerint – 3,9%-kal nőtt. A számítógép-, elektronikai- és optikai-termék gyártás belföldi értékesítése – az alacsony bázishoz viszonyítva – csaknem egyharmadával, 32%-kal, a gépgyártásé 22,4%-kal, a gumi- és műanyagiparé 9,3%-kal, a járműgyártásé 4,6%-kal, a gyógyszeriparé 1,7%-kal, az élelmiszeriparé 1,4%-kal emelkedett, míg a vegyiparé 25,4%-kal visszaesett. Az első négy hónapban a feldolgozóipar belföldi értékesítése – nyers adatok szerint – 2,7%-kal, az energetikai iparé 6,6%-kal nőtt.

A legalább ötfős vállalkozásoknál az *egy főre jutó termelés* az első négy hónapban 1,6%-kal emelkedett a foglalkoztatottak létszámának számottevő, 3,1%-os bővülése mellett. A termelékenység a gépgyártásban 13,9%-kal, a textil- és bőriparban 10,6%-kal, a kőolaj-feldolgozásban 6,1%-kal, a fémfeldolgozásban 5,5%-kal, a számítógép- elektronikai- és optikai-termék gyártásban 3,4%-kal, a gumi- és műanyagiparban 3,3%-kal emelkedett, míg az ipari berendezések üzembe helyezésében és javításában 7,2%-kal, a vegyiparban 3,4%-kal, a gyógyszeriparban 2%-kal csökkent. A jelentős súllyal rendelkező feldolgozóipari ágazatok *új rendeléseinek* volumene áprilisban 8%-kal, az exportrendeléseké 7,7%-kal visszaesett. A *teljes rendelésállomány* a negyedik hónap végén 1,2%-kal maradt el az egy évvel korábitól, ami *az előző négy évben egyszer sem fordult elő*. Az exportrendelések volumene április végén 1,7%-kal volt kisebb az egy évvel korábinál, ezen belül a – nem jelentős arányt képviselő – papírgyártásé számottevő mértékben, 40,6%-kal, a gyógyszergyártásé 23,1%-kal, a villamos berendezés gyártásé 10,3%-kal emelkedett, míg a gépgyártásé, valamint a járműgyártásé egyaránt 2,1%-kal, a vegyiparé 5,5%-kal, a fémfeldolgozásé 5,7%-kal, a számítógép-

elektronikai- és optikai-termék gyártása 9,6%-kal mérséklődött. A belföldi rendelések volumene 7,1%-kal meghaladta az egy évvel korábit. Áprilisban – nyers adatok szerint – minden régióban nőtt az ipari termelés volumene: legnagyobb mértékben Észak-Alföldön 7%-kal, míg a legalacsonyabb ütemben Közép-Magyarországon 2,4%-kal.

Az építőipari termelés két évig tartó dinamikus bővülése 2015 közepén stagnálásba fordult, a múlt évben pedig zuhant a kibocsátás. Ehhez a rendkívül alacsony bázishoz képest az idei évben ismét jelentős ütemű a növekedés. Áprilisban az építőipari termelés volumene – szezonálisan és munkanaphatással kiigazított adatok alapján – 2,6%-kal mérséklődött az előző hónaphoz, és 22,1%-kal emelkedett az egy évvel korábbihoz viszonyítva. Az első négy hónapban közel egynegyedével, 23,9%-kal nőtt az építőipar kibocsátása. Az épületek építése – többek között a sportlétesítmények erőltetett ütemű építése következtében – 22,6%-kal, míg az egyéb építményeké – az ismét megindult uniós finanszírozású út- és vasútfejlesztéseknek köszönhetően – 32%-kal emelkedett.

Az építőipari vállalkozások ***új szerződéseinek*** volumene áprilisban 30,6%-kal nőtt, ezen belül az új épületek építésére irányulóké 6,2%-kal, az egyéb építményeket célzóké több mint másfélszeresére, 53,1%-kal. Az ágazat ***teljes szerződésállománya*** a negyedik hónap végén 92,4%-kal haladta meg az egy évvel korábbi rendkívül alacsony bázist; ezen belül az épületek építésére irányulóké 45,4%-kal, az egyéb építményeket célzóké – a fent említett körből újabb nagyberuházások indulásával – 126,8%-kal nőtt.

Mezőgazdaság

A ***mezőgazdasági termékek felvásárlása*** az első négy hónapban nem változott az egy évvel korábbihoz képest. A növényi és kertészeti termékek értékesítése egyötödével, 19,2%-kal, ezen belül a búzáé – a rendkívül alacsony bázishoz képest – közel másfélszeresére, 45,2%-kal, a kukoricáé 9,5%-kal nőtt. Az ipari növények értékesítése 4,2%-kal, a gyümölcsök felvásárlása – az alacsony bázishoz képest – több mint másfélszeresére, 72,9%-kal, a zöldségféléké 9,4%-kal emelkedett. Az élőállatok és állati termékek felvásárlása 7,9%-kal csökkent; a vágóállatok értékesítése 11,7%-kal visszaesett, ezen belül a vágómarháé 4,9%-kal nőtt, a vágósertésé 13,1%-kal, míg a vágóbaromfié 9,1%-kal visszaesett. Az állati termékek felvásárlása 2,4%-kal nőtt, ezen belül a tojásé jelentősen, 15,9%-kal elmaradt az egy évvel korábbtól.

Turizmus

A turistaforgalom előző három évben megfigyelt dinamikus bővülése ez évben is folytatódik. Az első negyedévben ***külföldiek*** 10,6 millió alkalommal ***látogattak Magyarországra***, gyakorlatilag ugyanannyiszor, 0,2%-kal többször, mint a megelőző évben. Az egynapos utak

száma 2,5%-kal nőtt, míg a többnapos utazásoké 5,6%-kal visszaesett. A hozzánk látogatók csaknem háromnegyede, 73%-a változatlanul egyetlen napra érkezett, és tipikusan nem turisztikai célból. A nem turisztikai célú utak száma 5,6%-kal emelkedett. Az egynapos utak 37,7%-a átutazó jellegű, 29,7%-a vásárlási, míg 21,4%-a turisztikai célú volt. A vásárlási célú utazások száma 3,8%-kal, a turisztikai célúaké 12,5%-kal csökkent, míg a munkavégzési célúaké 17%-kal, a tranzit utaké pedig 15,6%-kal haladta meg az egy évvel korábbit. Az első negyedévben a több napra érkezők 13,9 millió napot töltöttek el nálunk, 14,7%-kal kevesebbet, mint egy évvel korábban; az átlagos tartózkodási idő 4,9 nap volt, 0,5 nappal rövidebb, mint a múlt év azonos időszakában. A külföldiek ebben az időszakban 321 milliárd forintot hagytak Magyarországon útjuk során, folyó áron 3,4%-kal többet az egy évvel korábinál.

Magyarországi lakosok az első negyedévben 4,3 millió alkalommal **utaztak külföldre**, 3,2%-kal többször, mint a múlt év azonos időszakában. A külföldön tartózkodás időtartama 11,5 millió nap volt, 3,7%-kal mérséklődött az egy évvel korábbihoz viszonyítva. Az utazások fele, 50,1%-a, ezen belül az egynapos utak 27,9%-a, míg a többnaposak döntő hányada, 86,5%-a turisztikai célú volt. A többnapos utazások átlagos időtartama 5,4 napot tett ki, némileg, 0,4 nappal kevesebbet az egy évvel azelőttinél. A külföldre látogatók az első negyedévben 166 milliárd forintot költöttek el, folyó áron 17,3%-kal többet, mint a múlt év azonos időszakában. Magyarország **utasforgalomra visszavezethető bevételi többlete** 156 milliárd forintot tett ki, folyó áron 6,3%-kal többet az egy évvel korábinál.

Az első négy hónapban 2 905 ezer **vendég** 6 856 ezer éjszakát töltött el magyarországi szálláshelyeken; a vendégek száma 10,7%-kal, a **vendégéjszakáké** ennél is nagyobb mértékben, 11,8%-kal haladta meg az egy évvel korábbit. A **külföldi-vendég éjszakák** száma 13,9%-kal nőtt. Átalakulóban van a külföldi vendégek küldő ország szerinti összetétele: egyre több vendég érkezik Európán kívüli országokból. A legtöbb, 405 ezer vendégéjszakát változatlanul a német turisták töltötték el a hazai szálláshelyeken, 10,4%-kal többet, mint egy évvel korábban. Brit vendégek 286 ezer éjszakára vettek igénybe magyarországi szálláshelyeket, jelentősen, 9,9%-kal hosszabb ideig, mint a múlt év azonos időszakában. Az osztrák turisták által nálunk töltött 253 ezer vendégéjszaka 6,7%-os, az olasz turisták 248 ezer vendégéjszakája dinamikus, 17,6%-os emelkedést jelent. Két és fél éves visszaesést követően ismét nő az orosz vendégek száma: az első negyedévben 218 ezer éjszakát töltöttek el Magyarországon, kiemelkedően, 40,4%-kal többet az egy évvel azelőttinél. A cseh turisták 192 ezer vendégéjszakája 11,9%-os, a román turisták 162 ezer éjszakája dinamikus, 13,3%-os, a franciák 124 ezer vendégéjszakája 13,7%-os bővülést, míg a szlovákok 112 ezer vendégéjszakája 11,8%-os visszaesést jelez. Az Ázsia országaiból érkezett vendégek 377 ezer éjszakát töltöttek el hazai szálláshelyeken, egynekgyeddel, 27,1%-kal többet, mint egy évvel korábban. Figyelemre méltó, hogy izraeli turisták 100 ezer éjszakán át tartózkodtak magyarországi szálláshelyeken, ami 14,1%-os, a kínaiak 76 ezer vendégéjszakát, ami 25,1%-os, valamint a Koreai Köztársaságból érkezők 69 ezer éjszakát, ami egészen kiemelkedő, 58%-os emelkedést jelent. Az Amerikai Egyesült Államokból érkezők 142 ezer vendégéjszakát töltöttek kereskedelmi szálláshelyeinken, 6,2%-kal többet, mint az előző év azonos időszakában.

A **belföldi vendégek** az első négy hónapban 3 220 ezer éjszakára vették igénybe a kereskedelmi szálláshelyeket, amely 9,5%-os emelkedést jelent. A szállodák átlagos foglaltsága 51,2% volt,

4,5 százalékponttal magasabb az egy évvel korábbinál. Az ötcillagos hotelek kihasználtsága áprilisban 74,1%, a négycsillagosoké 69,9%, a gyógyszállóké 68,4% volt. A kereskedelmi szálláshelyek bruttó árbevétele az első négy hónapban 112 milliárd forintot tett ki, folyó áron 15%-kal többet, mint egy évvel korábban.

Népmozgalom

Az első négy hónapban 28 900 **gyermek született**, 1,4%-kal kevesebb, mint a múlt év azonos időszakában. A születési arányszám 9‰ volt, azonos az egy évvel korábbival. Évkezdettől 9 500 **házasságot kötöttek**, jelentősen, 9,4%-kal kevesebbet, mint a múlt év azonos időszakában. A házasságkötési arányszám 2,9‰ volt, amely 0,3 ezrelékpontos csökkenést jelent.

Január-április folyamán 49 200 **halálesetet** anyakönyveztek, számottevően, 13%-kal többet, mint egy évvel korábban. A halálozási arányszám 1,9 ezrelékponttal 15,3‰-re emelkedett. A csecsemőhalálozási arányszám kedvező, 3,8‰ volt, számottevően, 0,5 ezrelékponttal alacsonyabb az egy évvel azelőttinél. A **természetes fogyás** évkezdettől 20 300 főben mérhető, arányszáma 6,3‰-et mutatott, ami jelentősen, 1,9 ezrelékponttal magasabb, mint a múlt év azonos időszakában.

Bűnügyi helyzet

Az elmúlt három évben jelentősen romlott a közlekedésbiztonsági helyzet, ehhez képest az idei év első hónapjai némi javulást hoztak. Az első negyedévben 2 900 személyi sérüléssel járó közlekedési baleset történt, – szezonálisan kiigazított adatok alapján – 7,4%-kal kevesebb, mint egy évvel korábban. Közlekedési balesetben 3 700 személy sérült meg, és 139 személy hunyt el. A halálos balesetek száma – a magas bázishoz képest is – 5,7%-kal nőtt; a súlyos sérüléssel járóké 8%-kal, míg a könnyű sérüléssel járóké 12%-kal mérséklődött. A járművezetők 9,3%-kal kevesebb balesetet okoztak, mint egy évvel korábban. Az idei első negyedévben a motorkerékpárok 18,2%-kal több, a személygépkocsik 11,1%-kal kevesebb baleset előidézői voltak, mint a tavalyi év első három hónapjában. A balesetek 7,9%-ában játszott szerepet az ittaság. A személygépkocsi vezetők 25,6%-kal, a gyalogosok 13,3%-kal kevesebb balesetet okoztak ittasan, mint a múlt év azonos időszakában.

A Belügyminisztérium eddig közölt adatai szerint az első félévben 110 600 bűncselekményt regisztráltak, ez 38%-a a tavalyi egész évben regisztrált eseteknek. AZ elkövetők számát 46 ezer főben jelöli a rendőrségi statisztika, amely a múlt év egészéhez viszonyítva annak 45,6%-a. Az időarányosnál alacsonyabb mutatók azonban nem jelentik azt, hogy a közbiztonság javult volna, illetőleg a rendőri szervek munkája hatékonyabb lenne, tekintettel arra, hogy más érdemi, főleg összehasonlítást megalapozó adatot, ami alkalmas lehetne a közbiztonság, a bűnügyi

helyzet megítélésére, a hivatalos szervek – az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII., valamint a hivatalos statisztikáról szóló 2016. évi CLV. törvény előírásait megszegve – gyakorlatilag nem tesznek közzé.

Budapest, 2017. július 5.

Dr. Katona Tamás

Az adatok forrása: KSH, MNB, NGM, BM, NFSZ, ÁKK, MÁK, Eurostat, IMF, OECD.

Megjegyzés: A statisztikai adtagyűjtési rendszerben az évközi adatok kisebb része a tárgyhót követő hónapban rendelkezésre áll, ilyen a fogyasztói ár, az államháztartási adatok; a statisztikai információk többsége a tárgyhót követő második hónapban kerül nyilvánosságra. Bizonyos adatok negyedéves gyakorisággal készülnek, és általában a tárgyidőszakot követő második hónapban állnak rendelkezésre, ilyen a bruttó hazai termék és a beruházások, de a folyó fizetési mérleg adatait csak a 90. napon lehet megismerni. Ezért az elemzés a készítést megelőző két hónap, illetve az előző negyedév rendelkezésre álló adatait vizsgálja.